

INNOVATION TALABALAR AXBOROTNOMASI

 <https://innoworld.net>

 +998945668868

ILMIY JURNAL

 I JOURNALS
MASTER LIST

 ISSN

INTERNATIONAL
STANDARD
NUMBERING
SYSTEM

 doi

 zenodo

 OpenAIRE

 Academic
Resource
Index
ResearchBIB

 Google Scholar

 open access.nl

BOZOR IQTISODIYOTI SHAROITLARIDA INVESTITSIYA SIYOSATINING MOHIYATI VA XUSUSIYATLARI**Rasulova Sharifa Gaybullaevna****JizPI., Iqtisodiyot va menejment kafedrası dotsenti****Ibrohimova Zamira****JizPI., "Qurilish muhandisligi" fakulteti,****4-kurs 211.21-guruh talabasi****ibrahimovazamira028@gmail.com**

Annotatsiya: Mazkur maqolada bozor iqtisodiyoti sharoitlarida investitsiya siyosatining roli, mohiyati va asosiy xususiyatlari batafsil tahlil qilingan. Investitsiya siyosati mamlakatning iqtisodiy o'sishi, raqobatbardoshligi va barqaror rivojlanishiga xizmat qiladigan muhim vosita sifatida talqin etiladi. Maqolada davlat va xususiy sektor o'rtasidagi hamkorlik, investitsiyalarni jalb qilishda yuzaga keladigan imkoniyat va qiyinchiliklar, shuningdek, iqtisodiy siyosatning asosiy yo'nalishlari muhokama qilingan. Bozor iqtisodiyotida investitsiya siyosatining o'ziga xos xususiyatlari va uning iqtisodiyotdagi umumiy barqarorlikka ta'siri turli misollar yordamida yoritilgan.

Kalit so'zlar: bozor iqtisodiyoti, investitsiya siyosati, davlat-xususiy sherikchilik, iqtisodiy o'sish, innovatsiyalar, raqobatbardoshlik, xavf-xatarlar.

Annotatsion: This article provides a detailed analysis of the role, essence, and main characteristics of investment policy in a market economy. Investment policy is interpreted as an essential tool serving a country's economic growth, competitiveness, and sustainable development. The article discusses the cooperation between the public and private sectors, opportunities and challenges in attracting investments, as well as the main directions of economic policy. The specific characteristics of investment policy in a market economy and its impact on overall economic stability are illustrated through various examples.

Keywords: market economy, investment policy, public-private partnership, economic growth, innovation, competitiveness, risks.

Аннотация: В данной статье подробно анализируются роль, сущность и основные характеристики инвестиционной политики в условиях рыночной экономики. Инвестиционная политика рассматривается как важный инструмент, служащий экономическому росту, конкурентоспособности и устойчивому развитию страны. В статье обсуждается сотрудничество между государственным и частным секторами, возможности и трудности при привлечении инвестиций, а также основные направления экономической политики. Особенности инвестиционной политики в рыночной экономике и ее влияние на

общую стабильность экономики иллюстрируются различными примерами.

Ключевые слова: рыночная экономика, инвестиционная политика, государственно-частное партнерство, экономический рост, инновации, конкурентоспособность, риски.

Bozor iqtisodiyoti sharoitida iqtisodiy faollikni rag'batlantirishda investitsiyalar muhim o'rin tutadi. Investitsiya siyosati davlat va xususiy sektorni iqtisodiy o'sishga undash, kapitalni jalb qilish va resurslarni samarali taqsimlashni nazorat qilishda muhim rol o'ynaydi. Bu siyosat iqtisodiyotni modernizatsiya qilish, yangi texnologiyalarni joriy etish va innovatsiyalarni rivojlantirish orqali raqobatbardoshligini oshirishga yo'naltirilgan.

Investitsiya siyosatining asosiy maqsadlari quyidagilardan iborat:

- Iqtisodiy o'sishni ta'minlash: Innovatsion texnologiyalarni qo'llab-quvvatlash va yangi ishlab chiqarish imkoniyatlarini yaratish orqali iqtisodiy rivojlanishni ta'minlash.
- Raqobatbardoshlikni oshirish: Milliy iqtisodiyotni dunyo bozorida muvaffaqiyatli raqobatlashishi uchun tayyorlash.
- Infrastruktura rivoji: Transport, energetika va axborot-kommunikatsiya infratuzilmasini rivojlantirish.
- Yangi ish o'rinlarini yaratish: Ishsizlikni kamaytirish va aholini barqaror daromad bilan ta'minlash.

Bozor iqtisodiyoti sharoitida investitsiya siyosati bir qator xususiyatlarga ega:

- Raqobat muhiti va liberallashtirish: Bozor iqtisodiyoti davlat tartibga solinuvchi raqobat muhitini yaratadi, bunda davlat aralashuvi minimal darajada saqlanadi. Bu esa investorlar uchun qulay sharoit yaratadi.
- Davlat-xususiy sherikchilik (DXX): Katta hajmdagi infratuzilmaviy loyihalarni amalga oshirishda davlat-xususiy sherikchilik modeli orqali ko'plab yirik investitsiyalarni jalb qilish imkoniyati mavjud.
- Innovatsion rivojlanishga yo'naltirilganlik: Zamonaviy texnologiyalar va innovatsiyalarni joriy qilishga qaratilgan investitsiya loyihalari bozor iqtisodiyotida asosiy o'rin tutadi.
- Kafolat va qonunchilik: Investorlar uchun himoyalangan va barqaror sharoitlar yaratish uchun qonunchilik bazasini rivojlantirish kerak. Investorlarga qulay sharoit yaratish uchun soliq imtiyozlari va kafolatlar taqdim etiladi.

Investitsiya siyosatining qiyinchiliklari va imkoniyatlari bozor iqtisodiyotining o'ziga xosligidan kelib chiqadi:

- Xavf-xatarlarni boshqarish: Investitsiyalarning yuqori xavfli bo'lishi muhim muammo hisoblanadi, bunda davlat sug'urta tizimlari va kafolatlar orqali risklarni kamaytirishi mumkin.

- Tartibga solish va raqobat muhitini rivojlantirish: Davlat raqobatni rag'batlantirish uchun qonunchilikni rivojlantirishi va monopoliyalashuvni oldini olish choralarini ko'rish kerak.

- Kapital jalb qilish va chet el investitsiyalariga yo'naltirish: Bozor iqtisodiyoti xorijiy investorlarni jalb qilishda qulay sharoit yaratib, iqtisodiy o'sishni tezlashtirishga yordam beradi.

O'zbekistonda bozor iqtisodiyotiga o'tish jarayonida ko'plab iqtisodiy islohotlar amalga oshirilmoqda.

Mamlakatda davlat-xususiy sherikchilik modeli orqali investitsiyalarni rag'batlantirish va investorlar uchun qulay sharoitlar yaratishga alohida e'tibor qaratilmoqda. Masalan, transport va energetika infratuzilmasiga investitsiyalar jalb etish orqali davlat yirik loyihalarni amalga oshirmoqda.

Rivojlangan mamlakatlar tajribasi ularning iqtisodiy yuksalishida faol investitsiya siyosati markaziy o'rinni egallashini tasdiqlaydi. Shu bois O'zbekistonning ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanish maqsadlari uning investitsiya siyosatida to'liq aks ettirilishini taqozo etadi. O'zbekistonni ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirishning eng muhim vazifalaridan biri iqtisodiy o'sishni jonlantirish va aholining turmush darajasini oshirish uchun qulay sharoitlarni yaratish hisoblanadi. Mazkur vazifani amalga oshirish va ta'minlashning zarur sharti respublika hududlarining investitsion salohiyatini oshirish va ushbu jarayonni muvaffaqiyatli olib borishga hududlarning geografik joylashuvi, tabiiy resurslarning mavjudligi, uning zahirasi, mehnat resurslarining soni, yoshi va malakasi, shuningdek, hududlarda bir necha yillardan beri saqlanib kelinayotgan ixtisoslashuv darajasi, infratuzilmalarning holati kabi bir qancha omillarni inobatga olish asosiy shartlardan hisoblanadi. O'zbekistonda xorijiy investitsiyalarni jalb qilish va tartibga solishda O'zbekiston Respublikasining "Investitsiyalar va investitsiya faoliyati to'grisida"gi Qonun (09.12.2019) va boshqa qonun hujjatlari uning huquqiy asosi bo'lib xizmat qiladi. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh.M. Mirziyoyevning Oliy Majlisga murojaatnomasida: "Jahon tajribasi shuni ko'rsatadiki, qaysi davlat faol investitsiya siyosatini yuritgan bo'lsa, o'z iqtisodiyotining barqaror o'sishiga erishgan. Iqtisodiyotdagi ijobiy natijalar esa ijtimoiy sohada to'planib qolgan muammolarni tizimli hal etish imkonini yaratadi. Buni hammamiz chuqur tushunib olishimiz va ishimizni shu asosda tashkil etishimiz shart. Xorijiy investitsiyalarni keng jalb qilish uchun mamlakatimizning investitsiya salohiyatini to'la namoyon etish choralarini ko'rishimiz kundalik hayotimizdan joy olgan eng dolzarb masalalardan biri bo'lmog'i lozim, deb ta'kidlab, xorijiy investitsiyalarning iqtisodiyotni rivojlantirishdagi g'oyat muhim ahamiyatini va uni jalb qilishning dolzarbligini e'tirof etadi.1 Mamlakatning iqtisodiy rivojlanish darajasi, investitsiya faolligining o'sish suratlari investitsiya muhitiga ko'p jihatdan bog'liqdir. Xorijiy investitsiyalarni respublika iqtisodiyotiga jalb etish uchun zaruriy shart-sharoitlar yaratilishi muhimdir, u, qachonki, qaysi mamlakatda iqtisodiy, siyosiy, ijtimoiy va

huquqiy shart-sharoitlar mavjud (ijobiy) bo'lsagina o'sha davlat iqtisodiyotiga qo'yilishi mumkin.

XULOSA:

Bozor iqtisodiyoti sharoitida samarali investitsiya siyosatini yuritish mamlakatning iqtisodiy rivojlanishiga, ijtimoiy barqarorlikka va raqobatbardoshligini oshirishga xizmat qiladi. Shu sababli, davlat investitsiya siyosatini takomillashtirish va investorlar uchun qulay sharoit yaratishga alohida e'tibor berishi kerak. Xorijiy investitsiyalarni jalb etishning samarali tizimini yaratish uchun birinchidan, rivojlanish strategiyani ishlab chiqish, ikkinchidan, "yo'l xaritalari" yaratish, uchinchidan, uzoq yillarga mo'ljallangan konsepsiya ishlab chiqish zarurligi asoslandi. Investitsiyalarni kiritish qarorini qabul qilishga ta'sir ko'rsatuvchi omillar to'plami investorning qaysi tarmoqqa mansubligiga qarab farqlanadi, lekin barcha turdagi va guruhdagi investorlarni jalb qilishda hududning investitsion muhitini tavsiflovchi va unga xizmat qiluvchi indikatorlar mavjud bo'lishi maqsadga muvofiqligi ilmiy jihatdan asoslandi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Zayniddinov Ruhiddin Xusniddin o'g'li "O'zbekistonda investitsion muhit jozibadorligini oshirish borasida ilg'or xorijiy tajribalardan foydalanish yo'llari" "Iqtisodiyot va innovatsion texnologiyalar" ilmiy elektron jurnali. № 5, sentabr-oktabr, 2020-yil 91-b.
2. G'ozibekov D.G., Nosirov E.I. O'zbekiston iqtisodiyotiga xorijiy investitsiyalarni jalb qilish: risola. – T.: Iqtisod-moliya, 2007. – 92 b.
3. Vahabov A.V., Tadjibayeva D.A., Xajibakiyev Sh.X. Jahon iqtisodiyoti va xalqaro iqtisodiy munosabatlar: darslik. - T.: Baktria press, 2015. - 584 b.
4. Vaxabov A.V., Xajibakiyev Sh.X., Muminov N.G. Xorijiy investitsiyalar: o'quv qo'llanma. – T.: Moliya, 2010. – 103-b.
5. Azizov A.S. To'g'ridan to'g'ri xorijiy investitsiyalar jalb qilishda moliyaviy-iqtisodiy va mamlakat xatarlarini kamaytirish / Iqt. fan. bo'y. fals. dokt. (PhD) diss. Avtoref. – T.,2021. – 11b.
6. Bekmurodov A.Sh. Xorijiy investitsiyalar: o'quv qo'llanma. – T.: Iqtisodiyot, 2017.
7. Расулова, Ш. Ф. (2021). ЎЗБЕКИСТОНДА БАНДЛИК МУАММОСИ. ИШСИЗЛАРНИ ИЖТИМОЙ ҲИМОЯ ҚИЛИШ. *Global Science and Innovations: Central Asia (см. в книгах)*, 3(7), 22-25.
8. Расулова, Ш. Г. (2020). ПРИВЛЕЧЕНИЕ ИНВЕСТИЦИЙ. *Экономика и социум*, (2 (69)), 316-319.
9. Rasulova, S. G., & Obidova, F. Y. (2019). ISSUES OF SMALL BUSINESS DEVELOPMENT. *Theoretical & Applied Science*, (9), 426-429.
10. Расулова, Ш. Г. (2019). ВАЖНОСТЬ ОРГАНИЗАЦИОННО-ЭКОНОМИЧЕСКИХ МЕР ПО ПОВЫШЕНИЮ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ

АКТИВНОСТИ НАСЕЛЕНИЯ. *Актуальные научные исследования в современном мире*, (3-8), 95-100.

11. Rasulova, S., & Jabborova, Z. (2019). PRINCIPAL DIRECTIONS ON THE DEVELOPMENT OF ENTREPRENEURSHIP. *International Finance and Accounting*, 2019(3), 18.

12. Расулова, Ш. Ф. (2019). ЭКОНОМИЧЕСКАЯ ПОЛИТИКА ГОСУДАРСТВА И ПОВЫШЕНИЕ ЕЕ ЭФФЕКТИВНОСТИ, НАПРАВЛЕННЫЕ НА ПОВЫШЕНИЕ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ АКТИВНОСТИ НАСЕЛЕНИЯ В УЗБЕКИСТАНЕ. *Актуальные научные исследования в современном мире*, (3-8), 90-95.

INNOVATIVE
WORLD